

BEZDÁN ANIKÓ JUDIT

A vadászat társadalmi szervezetei

1. A vadászatról általában

Minden emberi cselekvés így a vadászat is valamilyen környezetben zajlik. Az állam társadalmi és gazdasági rendjének biztosítása, a célok megvalósítása szabályozást tesz szükségessé. A jogi szabályozás befolyásolja az ember és a környezet kapcsolatát, így a vadászat szabályozásával is elősegítik, hogy a természeti örökségünk, környezeti értékeink megőrzése megvalósulhasson. A vadászat szabályozásán a tevékenység gyakorlásának olyan külső körülmények általi rendezését értjük, amelyek befolyásolják az adott, általunk kiválasztott jelenség a vadászat, mint magatartás gyakorlását, és a magatartás, mint vadászati tevékenység gyakorlásának a következményeit. Ilyen értelemben a vadászat és annak gyakorlása is egy rendkívül tág kategória, amely szűkítés nélkül nem szolgálhat semmilyen szabályozás kiindulópontjául. Ezért a vadászati tevékenység gyakorlására jogosító és választható szervezeti formák közül a társadalmi szervezet gyűjtőkategóriáját választottam most az általam vizsgált területnek. A vadászati tevékenységet gyakorlók társadalmi szervezetei egyrészt előfeltételt teremtenek a vadászati tevékenység gyakorlására, másrészt előteremtik a jogszabályok által körülhatárolt társadalmi környezetet, ahol a vadászati tevékenység gyakorlása történhet. Így ha a vadászatot gyakorlók körére általában gondolunk, akkor jelen esetben csak a társadalmi szervezetenként megjelenő szervezeti formákat szeretném ismertetni.

A társadalmi szervezetek jelenléte a vadászati tevékenységet folytatók körében fontos tényezője annak, hogy a vadászat által a nemzeti kincsünk része a vad megőrzése, védelme és az azzal való okszerű gazdálkodás és hasznosítás megvalósulhat. Ezt azért merem így kijelenteni, mivel egy környezetben minden mindennel összefügg. Egy tágabb jogi kategóriát vizsgálva kiemelkedhet annak a jogi jellegű jelentősége is, mivel az elmúlt érvszázadokban a vadászatot gyakorlók körében változott a vadászatot gyakorlók

körében a társadalmi szervezeti formában működők megítélése és a tevékenységük jellege, tartalma. Olyan jogi minősítésű fogalomról van szó a társadalmi szervezetek kapcsán, ami más jogágak számára is értelmezhető, valamint hangsúlyozza a vadászati tevékenység gyakorlásának komplexitását. A vadászat a szenvedély, sport, szakma, gazdasági tevékenység és a kultúra része is. Olyan szervezetnek kell megjelennie a tevékenység gyakorlására jogosultak között, amely alkalmazkodni tud a sokszínű tevékenység által támasztott igényekhez. A vadászat a társadalom számára egyszerre kényszer és engedmény is, amelyet a jog engedélyez és az etika fogadtat el. Vizsgáljuk meg a hatályos jogi szabályozást, ami meghatározza a vadászati tevékenység gyakorlására jogosultak körét.

2. A vadászat gyakorlásának hatályos jogi szabályozásáról

A korábbi szabályozás helyébe hazánkban a 1996 évben új szabályozás lépett az 1996.évi LV. tv.(továbbiakban rövidítve Vtv.) Ez részben megváltoztatta a korábban kialakult viszonyokat. A vadászati jog, mint vagyoni értékű jog a földtulajdon elválaszthatatlan részeként a vadászterületnek minősülő terület tulajdonosát illeti meg. Így a vadászati jog a tulajdonhoz kapcsolódó haszonvételnek minősül. A tulajdonjog elválaszthatatlan részeként mindig osztja a tulajdon sorsát. A Vtv. 9. §-a elvi éllel leszögezi továbbá, hogy a vad az állam tulajdonában van, tehát a föld tulajdonához kötött vadászati joghoz a vad állami tulajdona kapcsolódik. A tulajdon az államot attól függetlenül illeti meg, hogy kinek a tulajdonában áll a földterület, melyen a vad él. Az állam tulajdonosi minősége tehát adott, annak megszerzéséhez semmilyen cselekvésre, vagy az állam nevében eljáró szerv részéről történő elfogadó nyilatkozat megtételére nincs szükség, azon felül az állam joghatósága az egész országra kiterjed. A vad állam tulajdonában van a törvény szerint, ehhez a tényhez pedig szorosán kapcsolódik annak tulajdonszerzési módja.

Speciális tulajdoni tárggyal állunk szemben ez esetben, mert a vad felett nem a Polgári Törvénykönyvből ismert általános tulajdonszerzési módokkal lehet tulajdonjogot szerezni. A vadászati

törvény részletesen leírja a vad birtokbavételének egyes eseteit, melyeket, mint az állami tulajdonon jogszerűen tulajdonjogot keletkeztető cselekményekként határoz meg. A tulajdonjog tartalmát a Ptk. X. fejezete határozza meg, elemeiként a birtoklás, használat és hasznosítás valamint a rendelkezés jogát állapítja meg. Az állam a hatályos vadászat törvény rendelkezéseiben adott felhatalmazással engedi át a vaddal való rendelkezés jogát a vadászatra jogosultnak. Amellett, hogy az állam jelen van tulajdonosként a vaddal összefüggésben, egy teljesen más kategóriában is megjelenik tulajdonosi minőségében. Ez a tulajdonosi minőség a vadászterület tulajdonlásához kötődik, melyet a hatályos vadászati törvényünk 4. §-a rendez, ami alapján, ha a Magyar Állam egy vadászterület kizárólagos tulajdonosa, a vadászati jog az államot önállóan illeti meg; míg a másik eshetőség az, ha több személy tulajdonában van a vadászterület, ezen tulajdonosok közé értve a Magyar Államot is, akkor a vadászati jog a tulajdonosokat közösen illeti meg. Ilyen esetben egyébként a Magyar Állam a többi tulajdonossal azonos elbírálás alá esik, az állami tulajdon nem kap a többi tulajdontól eltérő védelmet, függetlenül attól, hogy esetlegesen többségi tulajdonhánnyal rendelkezik az adott vadászterületen.¹ Az állami területek gyakorlatilag tulajdonszerkezetileg lényegesen nem módosultak az 1996-os szabályozással ezeken a területeken tevékenységet gyakorlók az alaptevékenységük mellett a vadgazdálkodást évek óta folytatják.

Lényegesen eltérő viszont az állam önálló vadászati jogának hasznosítása a többi önálló vadászati joggal rendelkező tulajdonoshoz képest. A Magyar Állam önálló vadászati jogát két módon hasznosíthatja: nyilvánosan, országos szaklapban és napilapban² is meghirdetett pályázat útján haszonbérbe adással, vagy vagyonkezelői szerződéssel.³ Ezekben az esetekben a haszonbérlet, illetve a vagyonkezelőt kell jogosultnak tekinteni, mely vagyonkezelő több, a Magyar Államot illető önálló vadászati jogot is hasznosíthat. Az államot autonóm döntési jogosultság illeti meg abban a kérdésben, hogy a kizárólagos állami tulajdonban levő területeket, milyen kiterjedésű részre vonatkozólag kívánja haszonbérbe adással, illetve vagyonkezelői szerződés útján hasznosítani.⁴

Társult vadászati jog esetén, a Magyar Államot tulajdonjoga alapján megillető vadászati jog hasznosításával kapcsolatos jognyilatkozatokat az állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló

szerv teszi meg a Vtv.11.§.(3) bek. szerint a vidékfejlesztési miniszterrel, valamint védett természeti területek esetében a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben, ami napjainkban már egy személyt jelent, aki szintén a vidékfejlesztési miniszter.

3. Az önálló és a társult vadászati jog gyakorlásáról

A vadászati jog – mint vagyoni értékű jog – a föltulajdon jog elválaszthatatlan részeként a vadászterületnek minősülő terület tulajdonosát/tulajdonosait illeti meg a Vtv. 3.§. (1) bek.-e szerint.

Ha a vadászterület

- kizárólag egy személy tulajdonában van, e személyt a vadászati jog önállóan,
 - több személy tulajdonában van, a vadászati jog a vadászterület tulajdonosait közösen illeti meg a Vtv. 4.§.(1) bek. szabályozásával.
- Az országban önálló vadászati jog gyakorlása kivételnek minősül, az ország nagy részén a társult vadászati jog valósul meg a hatályos Vtv. szabályozásának hatályosulását követően.

Magyarországon a rendszerváltást követően a földtulajdoni viszonyok úgy alakultak, hogy kis birtokok váltak jellemzővé, csak kivételesen fordul elő, hogy egy vadászterület egy személy tulajdonában van, és őt önálló vadászati jog illeti meg, mivel a Vtv.8.§. (1) bek- e szerint a vadászterület legkisebb kiterjedése legalább háromezer hektár. A magántulajdonú erdőkben is társult gazdálkodási formák jelentek meg meghatározó arányban.

Önálló vadászati jog gyakorlása esetében a vadászati jog gyakorlásának minősül, ha a földtulajdonos:

- a vadászati törvény előírásainak megfelelően a szabályok betartása mellett, egyszemélyes vadászatra jogosultként a vadászterületén saját maga vadászik,
- ha a jogosult általa meghívott vadász számára biztosítja a vadászat lehetőségét, ez az úgynevezett vendégvadászat. Ebben az esetben a vendégvadásznak rendelkeznie kell mindazon jogszabályi feltételekkel, melyek feljogosítják a vadászati tevékenység végzésére. A vendégvadászat rendjét többnyire a vadászatra jogosult belső szabályzata tartalmazza.

- ha a jogosult megállapodás alapján biztosítja más vadász számára meghatározott fajú és számú vad vadászatát, ez az úgynevezett bérvadászat. Bérvadászati szerződés köthető mind belföldi, mind külföldi vadással. A vendégvadászat abban különbözik a bérvadászattól, hogy az előbbiben a vadászatra mindennemű ellentételezés nélkül kerül sor. A bérkilövőknek és a vendégeknek kizárólag vadászati lehetőségük van, vadászati joga kizárólag a földtulajdonosnak van.

A társult vadászati jog gyakorlása tipikusnak mondható hazánkban, általában a vadászterület több személy tulajdonában van, így a vadászati jog társult formájában jelenik meg. A vadászterület határát megállapító határozat alapján érintett földtulajdonosok vadászati közösséget alkotnak. A törvény szerinti társult vadászati jog gyakorlása a polgári jogban általánosan ismert közös tulajdonhoz hasonló konstrukcióban, a földtulajdonosok vadászati közössége keretében zajlik, ha a közösség úgy dönt, hogy a vadászati jogát maga gyakorolja. A Vtv. 12.§. (1) bek. szerint a vadászterület kiterjedésének megállapításánál figyelembe vett összes földterület összes földtulajdonosának biztosítja a döntési lehetőséget abban a kérdésben, hogy miként kívánják az őket megillető vadászati jogot gyakorolni, illetve hasznosítani. Dönthetnek úgy is, hogy a vadászati jog hasznosítását haszonbérbe adják olyan szervezetnek, akinek a haszonbérelői minőségét a Vtv. 16.§. (1) bek. –e lehetővé teszi.

A társult vadászati jog jogosultja a jogát a gyakorlatban szinte kizárólagosan haszonbérbe adás útján gyakorolja. Ha a földtulajdonosok vadászati közössége döntése szerint nem maga kívánja a vadászati jogát hasznosítani, akkor azt a Vtv.-ben foglaltakra figyelemmel hasznosíthatja vendégvadászat, bérvadászat és haszonbérbe adás útján is. A haszonbérlők körét is meghatározza a Vtv. 16. § (1) bekezdése, amikor előírja, hogy milyen típusú szervezetek lehetnek a vadászati jog haszonbérelői. Ilyen lehet:

- a) vadászjeggyel rendelkező tagokból álló egyesület, azaz a vadásztársaság;
- b) a vadásztársaságok érdekképviselői szerve;
- c) a mezőgazdasági, illetve erdőgazdálkodás ágazatba sorolt, Magyarországon bejegyzett gazdasági társaság, szövetkezet, továbbá az erdőbirtokossági társulat, feltéve, hogy a vadászterület legalább 25%-át mezőgazdasági, erdőgazdálkodási vagy természetvédelemmel összefüggő gazdasági tevékenység céljából használja.

A vadászati jog gyakorlására vonatkozó szabályok ismertetése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a vadászatot gyakorló vadásztársaságok és azok érdekképviselőit ellátó szervek megjelenését és összefoglaló jellegű jogi kategóriáját a társadalmi szervezetként megjelenésüket tárgyalhassam.

4. Társadalmi szervezeti formában működő vadásztársaságok és az érdekképviselői szervek jogi minősítéséről

Az egyesülési jog és az egyesületek alakításának a joga emberi joggá és alapjoggá erősödött az idők folyamán, melynek következtében a Magyar Köztársaság által ebben a tárgyban megkötött nemzetközi szerződések az emberi jogi védelem kereteit egyértelműen meghatározzák.⁵ A 2004.évi XXX. tv. hirdette ki Magyarország csatlakozását az Európai Unióhoz. Az EU Szerződés F. cikk 2. pontja (egységesített változatban 6. cikk) szerint pedig az Európai Unió a közösségi jog általános elveiként tartja tiszteletben az alapvető jogokat, ahogyan azokat az Egyezmény biztosítja, továbbá, ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományyaiból erednek. Mindezekre tekintettel az EU Szerződés 6.2 cikke akként rendelkezik, hogy az Európai Uniónak tiszteletben kell tartania az Egyezményben garantált alapvető szabadságjogokat. Az EU Szerződés az Egyezményben foglalt jogokat a közösségi jog alapvetéseinek tekinti (EU Szerződés G.2 cikk). Magyarországot, mint tagállamot a fenti kötelezettségek betartása kötelezi. Az uniós egyesületi szabadságot az Európai Emberi Jogi Egyezmény 11. cikkének felhívásával tágítják tovább, ezt a kollektíven gyakorolandó alkalmazotti jogok (mint például a szakszervezetek alapításának és működésének joga), és a gazdasági tevékenység, szabadságát garantáló szabad társaság alapításnak az alapjogként értelmezik.⁶ Az Uniós szabályozás alapjogi jellegét mutatják azok a bírósági döntések, amelyek az egyesülési alapjognak a közvetlen alkalmazhatóságát hangsúlyozzák. A közvetlen hatás azt jelenti, hogy ezen alapjogok érvényesítéséhez nem szükségesek nemzeti (tagállami) szabályok, illetve részletes uniós normák, hanem az uniós alapjog minden egyes tényállásban közvetlenül is kifejti hatását.

Napjainkra ez a jog magában foglalja az alapítás, a szervezet bejegyzésének a jogát, a szervezetbe való belépés és a nem belépés szabadságát egyaránt, valamint az egyéb állami behatással, beavatkozással szembeni védelmet.⁷

A vadásztársaságok általában a Vtv. rendelkezései szerinti fentiekben ismertetett jogi szabályozás adta keretben egyesületként működnek, valamint az érdekképviselői formáik is egyesületi formában jelennek meg a jogi minősítésüket nézve. Az egyesületek az 1989.évi II. tv. (rövidítve Etv.) meghatározásában összefoglaló tágabb jogi minősítési kategóriában társadalmi szervezetek. Az Etv. 3.§. (4) bek. szerint a társadalmi szerv alapításához 10 alapító tag szükséges, következésképpen a társadalmi szervezet fogalmának szűkebb értelmezése az egyesületre vonatkozik, tágabb értelme pedig átfogja az egyesüléseken kívül a pártokat, szakszervezeteket és tömegmozgalmakat.⁸ A vadásztársaságok és érdekképviselői szervezetük az egyesületi – társadalmi szervezeti formája miatt a vadászati jog gyakorlására alakítható olyan speciális agrárszervezetek, amelyek abszolút általánostól eltérő, egyedi sajátosságokat mutatnak a megalakulásuk, céljuk, működésük kapcsán, így hasznosnak tartom a bemutatásukat a jogi minősítésük oldaláról nézve. A társadalmi szervezetek fogalmába tartoznak az összes nem gazdasági célra alapított inkább közjogi jellemzőkkel bíró személyegyesülések is, mint a pártok, szakszervezetek, amelyeket a bíróság a társadalmi szervezetek nyilvántartásába felvesz. A társadalmi szervezetek alapításának a jogát az Etv. az egyesületi jog általános keretében kívánta rendezni. Az egyesület és a társadalmi szervezet fogalma nem azonos teljesen, mivel a társadalmi szervezetekre külön törvény vonatkozik, de a Ptk. 64.§.-a szerint „az egyesülési jog alapján létrehozott társadalmi szervezetekre e törvény alkalmazásakor az egyesületekre vonatkozó szabályok az irányadóak.” A polgári jog az egyesülés alkotmányos joga alapján létrejött társadalmi szervezetekre, mint egyesületekre tekint. A társadalmi szervezetek személyek önkéntesen létrehozott egyesülései, amelyek többnyire nem kizárólag nonprofit célokra jöhetnek létre, de nem elsődlegesen gazdasági és vállalkozási jellegűek, és nem bűncselekmény megvalósítására irányulóak, önkormányzattal rendelkeznek és a nyilvántartott tagságuk van, valamint a célok elérésére végzik a tevékenységüket.(Etv.3.§.(1) bek.) Az alapításukhoz legalább 10 személy, mint alapító akarat elhatározására van szükség, valamint arra, hogy a szervezet alapítását kimondja, alapszabályát megállapítsa, ügyintéző és

képviselői szerveit megválassza.(Etv.3.§.(4) bek.) Ha ezeknek a feltételeknek a közösség nem felel meg, akkor nem minősülhetnek társadalmi szervezetnek.(Etv.5.§.) A társadalmi szervezet bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre. (Etv.4.§.(1) bek.) A társadalmi szervezet szervezeti modellje úgy áll össze, hogy létrehozzák a legfőbb szervet, amely a tagok összessége, valamint az ügyintéző szervet.(Etv.11-12.§.) Belső ellenőrző szervet nem kell kötelezően létrehozni, valamint a külső ellenőrzést is az ügyészség gyakorolja felettük. (Etv.14-16.§.)

Az egyesületek szabályai és esetünkben a vadásztársaságok és azok érdekképviselőinek szabályai az általános és különös viszonylatában állnak egymással. Egyedi jellegüket a Vtv. speciális szabályai adják, mivel a szervezet célja olyan környezetvédelmi, természetvédelmi, vadvédelmi jellegű tevékenység gyakorlása, ami miatt nevesített speciális társadalmi szervezetek. Az egyesületekre pedig maga az Etv. is mint társadalmi szervezetre tekint. (Etv.4/A §.) A hatósági felügyeletet a Vtv. általános szabályaiból és Etv.17.§. rendelkezéséből kifolyólag a vadászati hatóságként eljáró Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal illetékes szerve gyakorolja.

A vadásztársaságok érdekképviselői szerveire az Etv. 13.§.-nak rendelkezései szerint a társadalmi szervezetekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azaz maguk is társadalmi szervezetnek, egyesületnek minősülnek, így a fentiekben megjelölt jogszabályhelyek ezek működését is meghatározza. Így a használt társadalmi szervezet terminológia független attól, hogy vadásztársaságról, vagy azok érdekképviselői formáiról beszélünk.

Az Etv. alapján lehetőség van arra, hogy a társadalmi szervezetek- egyesületek- vadásztársaságok szövetséget(ket) hozzanak létre. A társadalmi szervezetek szövetsége maga is társadalmi szervezetnek minősül és a bejegyzésével jogi személyé válik. Az Etv. 13. -a csupán annyit rögzít, hogy a társadalmi szervezetek szövetségeinek szervezetére és működésére, valamint nyilvántartásba vételére és jogképességére a társadalmi szervezetre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. Magától értetődik, hogy a társadalmi szervezetek szövetsége sem hozható létre alkotmányellenes, vagy törvényellenes célra. A szövetség alapszabályában is meg kell határozni a szervezet nevét, célját, székhelyét és szervezetét. A Legfelsőbb Bíróság KK 1. sz. állásfoglalása értelmében a társadalmi szervezetek szövetsége csak akkor vehető nyilvántartásba, ha legalább két már nyilvántartásba vett társadalmi szervezet alapítja meg a szövetséget. Az indokolás szerint az Etv. 2.§. -a és 13.§.-a

társadalmi szervezetek szövetségéről rendelkezik. A törvény szóhasználatából következik, hogy szövetséget csak társadalmi szervezetek hozhatnak létre. A szövetség létrehozásához elegendő két nyilvántartás vett társadalmi szervezet, esetünkben egyesület, vagy vadásztársaság szövetségalkító szándékának a kinyilvánítása, a szövetség alapszabályának elfogadása és ügyintéző és képviselői szerveinek a megválasztása. A szövetséget létrehozó társadalmi szervezetek és a szövetség nyilvántartásba vétele egyidejűleg kérhető az állásfoglalás szerint. E szervezetek külön-külön végzéssel egyidőben is nyilvántartásba vehetők, ha a szövetséget alakító és a nyilvántartásba vételt kérő társadalmi szervezetek közül kettőnek és a szövetségnek a kérelme megfelel a törvényben írt feltételeknek.

4.1. A vadásztársaságok fogalma

A vadászok közössége az általuk választott jogi és szervezeti formában nyeri el a jogállását, a vadászat adta sajátosságok keretei közötti érvényesíthetőséggel. Az egyesülési jog alapján a törvény által elismert célokra számtalan egyesülési formában működő társadalmi szervezet alakulhat. A vadásztársaság ezek közül - speciális célja és tevékenysége miatt - csak az egyik nevesített társadalmi szervezet. A meghatározás kapcsán láthatjuk, hogy bár a vadásztársaság elnevezésében a társaság szó szerepel, valójában semmi köze annak a gazdasági társaságokhoz. A gazdasági társaságot tagjai, a rá vonatkozó külön törvény rendelkezései szerint, kifejezetten gazdálkodási célzattal hozzák létre, míg a vadásztársaság az Etv. hatálya alá tartozó olyan társadalmi szervezet, mely egyesületi formában fejti ki a tevékenységét.

A legegyszerűbb fogalmat a Vtv. 16.§.(1)bek.-e használja definícióként, miszerint a vadásztársaságok vadászjeggyel rendelkező tagokból álló egyesület.

4.1.2. Speciális tevékenység és cél meghatározásáról

Tekintettel arra, hogy nem vadászhat minden vadászni akaró állampolgár, ezért korlátok józan felállítására és megfelelő szelektálásra szükség van. A vadászterületek korlátozott terjedelme határt szab a vadászat gyakorlási lehetőségeinek, amivel közvetlenül befolyásolják a létesíthető vadásztársaságok és az

azokba felvehető tagok számát is. A vadásztársaság, mint helyi egyesület, sportvadászat céljából alakul ugyan, ez azonban korántsem jelenti azt, hogy a vadásztársaság egész tevékenysége e tevékenység gyakorlásában merülne ki. Ha csak sport lenne az egyetlen célja a szervezetnek, akkor a működésüket a 2004.évi I. tv. a sportról szóló törvény rendelkezései szerint kellene megítélni, és a tevékenységük besorolása is e szerint történne a társadalmi szervezetek körében. A sport jellegű tevékenységhez nagymértékben gazdasági (vadgazdálkodási) jellegű tevékenység is kapcsolódik, ami a vadászati jog gyakorlásából eredő kötelezettségeket (vadgazdálkodás, vadvédelem, vadak fenntarthatóságának biztosítása, vadak elfogására vonatkozó módok betartása) is jelent. A vadásztársaság jellegét és működését befolyásoló tényező az is, hogy tagjai fegyvert tartanak, a tagsági viszonyukon alapuló vadászati tevékenységüket fegyver használatával fejtik ki. A vadásztársaság tehát fegyverrel rendelkező személyek egyesülete, ami ugyancsak olyan tényező, amely a vadásztársaságnak egyesületi formának sajátos jelleget ad. Vadat ugyanis csak vadászati célra engedélyezett – legalább negyvenöt centiméter csőhosszúságú – vadászlőfegyverrel, illetőleg vadászíjjal és arra alkalmas vadászvesszővel lehet elejteni.

A vadásztársaság célja, hogy a jogszabályok, szabályzatok megtartásával és megtartatásával, a nemzetgazdaság érdekeivel összhangban, a környezet- és természetvédelmi előírásokra figyelemmel, szakszerű és tervszerű vadgazdálkodással és példás egyesületi étellel tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosítson. Ennek keretében célja a vadásztársaságnak az is, hogy tagjait szigorú, öntudatos fegyelemre, a törvények tiszteletére, a vadász kultúra ápolására, a vadásztársasáival szemben előzékeny, udvarias, segítőkész magatartásra nevelje.

A vadásztársaságok egyesületi jellegéből és nonprofit szervezetkénti meghatározásukból eredő jellemzőik az önkéntesség, önkormányzatiság, nyilvántartott tagság, alapszabályban meghatározott nonprofit jellegű cél.

A tagok vadászjeggyel rendelkeznek, ami szintén differenciálja azoknak a vadászoknak a körét, akik az egyesületi formával járó tagságot felvállalhatják. A vadászjegy egy naptári évre szóló vadászati engedély a Magyar Köztársaság területén jogosít vadászatra. A kamara öt évre állítja ki azzal, hogy azt évente érvényesíteni kell. Vadászjegyet az kaphat, aki:

- magyar állampolgár, valamint magyarországi állandó lakóhellyel rendelkezik, de ezen felül az alábbi feltételeknek is együttesen érvényesülnie kell:

- nagykorú (18. életévét betöltötte),
- állami vadászvizsgát érvényesen letette,
- érvényes baleseti felelősségbiztosítással rendelkezik,(a vadászjegy, vadászati engedély érvényességi idejére vonatkozik)
- érvényes vadászlőfegyver tartási engedéllyel rendelkezik.

Ha már valaki rendelkezett ilyennel, akkor a későbbi új, hitelesített egyéni lőjegyzék kiállításának előfeltétele, hogy az előző évi lőjegyzékét a kérelmező bemutassa a vadászjegyet kiállító hatóságnak. Az utóbbi feltétel általában a vadászlőfegyverrel vadászati tevékenységet végzőkre nélkülözhetetlen, de lehetséges a vadászati tevékenység folytatása sólyommal, vagy íjjal, befogóhálóval, csapdával való gyakorlása is. Ha valaki ragadozó madárral vadászik, annak tartásához szükséges a természetvédelmi hatóság által kiállított engedély is.

4.2. Az érdekképviselői szervekről

4.2.1. Országos Magyar Vadászati Védegylet

A vadászattal kapcsolatosan a következő érdekképviselői jellegű szervezeteket emelném ki céljuk és jogi formációjuk társadalmi szervezetkénti minősítésük szerint:

A vadászati érdekképviselői szervezetek közül a legrégebbi az 1881-ben alakult Országos Magyar Vadászati Védegylet. A védegylet 63 éves tevékenység után, 1944-ben időszakosan megszűnt. Helyét az 1947-ben létrehozott Magyar Vadászok Országos Szövetsége (MAVOSZ) foglalta el. A MAVOSZ a védegylet jogutódjának tartotta magát és 1957-től érdemi vadászpolitikai és szakmai munkát végzett, több mint 30 éven keresztül. Tevékenységét ebben a formában 1989-ben fejezte be, és Országos Magyar Vadászati Védegylet néven működött tovább, mint a magyar vadgazdálkodók országos érdekképviselője. A védegylet több változáson ment

keresztül, létrehozói a megyei (területi) vadászszövetségek, jelenleg is az 1989. évi II. törvény alapján működik.

4.2.2. OMVV EGYESÜLETI TANÁCS

Az OMVV Egyesületi Tanács a védegyelet tanácsadó, javaslattevő és szakértő szerve, amely a védegyelet testületi szerveinek önálló indítványokat tehet, illetve a testületi szervek felkérésére elemző, és véleményező tevékenységet lát el. A Tanács tevékenysége fő célját és feladatait a védegyelet a szervezeti életének és szolgáltató funkciójának erősítésében látja el, a tagszervezetek munkáját figyelemmel kíséri és támogatja.

4.2.3. OMVV VADGAZDÁLKODÁSI TANÁCS

Az OMVV Vadgazdálkodási Tanács a védegyelet tanácsadó, javaslattevő és szakértő szerve, amely a védegyelet testületi szerveinek önálló indítványokat tehet illetve a testületi szervek felkérésére elemző és véleményező tevékenységet lát el. A tanács tevékenysége fő célját és feladatait a vadgazdálkodás országos és regionális szakmai feladatainak segítése képezi a hosszú távú, megalapozott vadászati feltételrendszer kialakítása és a magyar vadászat jövőjének megalapozása végett.

4.2.4. Az Országos Magyar Vadászkamaráról (OMVK)

A vadgazdálkodók és a vadászok érdekképviselőjét ellátó egyesületi rendszer mellett az Országgyűlés elfogadta az Országos Magyar Vadászkamaráról szóló 1997.évi XLVI. törvényt, azzal a céllal, hogy a hivatásos és sportvadászok köztestületi formában működő szakmai szervezete szervezze és intézze a vadászati tevékenység gyakorlásával összefüggő egyes közfeladatokat, képviselje a vadásztársadalom érdekeit. A vadászkamarának a törvény erejénél fogva kötelezően tagja volt minden hivatásos és sportvadász. A szakmai jellegű szabályozó szerep betöltéséhez nélkülözhetetlen, hogy legyenek kötelező tagjaik, mivel csak így lehet kikényszeríteni a szakmai szempontok érvényesítését, azt hogy a felállított feltételek eredményeképpen kövessék a tagok a vadászati tevékenység gyakorlásával kapcsolatos magatartásszabályokat.(a

kötelező jelleg a sportvadászok vonatkozásában a 2002. évi alkotmánybírósági határozattal megszűnt, tehát a tagsági viszony önkéntessé vált.) A kamara társadalmi jellegű közösség is, mivel önszerveződéssel jön létre, de nem változtat a jogi minősítésén ez a tény, azaz nem társadalmi szervezet, egyesület, így a Ptk. 65.§. (6) bek-e szerinti egyesületre vonatkozó szabályokat csak akkor kell a működésükre alkalmazni, ha törvény eltérően nem rendelkezik.

5. Összegzés

A vadászat társadalmi szervezeteinek bemutatását azért vállaltam fel, hogy egyes esetben fogalmukat meghatározzam, valamint ehhez kapcsolhassam a jogi minősítésüket. Jellemzőjük felsorolása segít abban, hogy kijelenthessem, hogy az eddigi formációik is alkalmasak arra, hogy a céljukat megvalósíthassák, függetlenül attól, hogy a mai jogszabályalkotó hullámban az állam milyen szerepet szándékozik adni a számukra az elkövetkező időkre. A vadásztársadalom mai helyzetének értékelése során szembe kell néznünk azzal, hogy fontos a vadászat gyakorlására jogosító társadalmi szervezetek jogi szabályozásának pontosítása, továbbgondolása. A vadak védelméről, vadgazdálkodásról és vadászatról szóló törvényünk a vadásztársaságokat nevesíti ugyan, de a nevesített szervezetük, mint társadalmi szervezet - egyesület részletes szabályait már más törvény és esetenként alacsonyabb szintű jogszabályok rendezik, amelyek még régebbi keletűek mint a hatályos vadászati törvényünk. A fejlődési irányvonaluknak nem a választott szervezeti forma az akadálya, hanem az egyesületekre vonatkozó szabályok átformálása, pontosított szabályainak megalkotása szükséges. A vadásztársaságok külföldön is gyakran egyesületi formában tevékenykednek, így feltételezhető, hogy nem cél hazánkban sem a vadásztársaságok kialakult rendszerének átalakítása, új szervezeti forma előírása a számukra.

Dr. Anikó Bezdán : Social Organisations of Hunting Resume

The author is presenting the valid regulations of hunting law in practice and the circle of persons entitled to hunt. Out of this circle, there is more emphasis on organisational forms allowed to operate as social organisations. While appreciating today's situation of hunters' society, the outstanding significance of the topic derives from our need to face the importance of a more accurate, well-considered legal regulation of social organisations entitling to practice hunting law. Although our acts on the protection of game, gamekeeping and hunting name hunters' societies, detailed regulations of their named organisations as social organisations – societies are regulated by other, occasionally inferior rules, even older than our hunting law in force.

Irodalmi hivatkozások:

1. Dr. Mikó Zoltán-Vajai László- Dr. Cs. Nagy Anikó: A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény Agrocent Kiadó 1996 109.p.
2. 7/2010 (II.2.) FVM. rend. (Vhr.) 5.§.
3. Dr. Rónai Ferenc – Samu László: Vadászati jog FVM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet Budapest 2008 22. p.
4. Dr. Zoltán Ödön: A vadgazdálkodás és a vadászat jogi rendje Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest 1997 133. p.
5. Csehi Zoltán: Az egyesületi jog a közjog és a magánjog keresztútján, Az egyesületi jog és a személyes joggyakorlás kérdése Ünnepi kötet a 70 éves Harmathy Attila részére Bp.2007. 127.p.
6. Thilio Marrauhn: Die wirtschaftliche Vereinigungsfreiheit zwischen menschenrechtlicher Gewährleistung und privatrechtlicher Ausgestaltung. Zur Bedeutung von Art.11 EMRK für das kollektive Arbeitsrecht und Gesellschaftsrecht. RebelsZ 63 (1999) 537-560.
7. Lásd részletesebben: Schelling: Internationaler Menschrechtsschutz Universelles und europianisches Recht. Tübingen, 2004. 137.skk.
8. Sári János: Alapjogok (Alkotmánytan II.) 3. átdolgozott kiadás Budapest, 2004. 162.p.